

збалансованого розвитку підприємства, оскільки порушує баланс інтересів зацікавлених в його діяльності осіб. Показником збалансованого розвитку підприємства (збереження траєкторії розвитку) буде однаковий відносний приріст фінансових інтересів основних стейкхолдерів – споживачів, власників, менеджменту, держави та персоналу (валової виручки від реалізації продукції, чистого прибутку підприємства, його власного капіталу, фіскального інтересу держави та чистої зарплати).

Співвідношення фактичних значень темпу росту згаданих величин із мінімальним за аналізований період дасть значення коефіцієнту  $\alpha_n$ , тобто:

$$(2) \quad \alpha_1 = \frac{T_{BP}}{T_{min}}; \quad \alpha_2 = \frac{T_{ЧП}}{T_{min}}; \quad \alpha_3 = \frac{T_{BK}}{T_{min}}; \quad \alpha_4 = \frac{T_{ФІ}}{T_{min}}; \quad \alpha_5 = \frac{T_{ЛК}}{T_{min}};$$

$$T_{min} = \{T_{BP}; T_{ЧП}; T_{BK}; T_{ФІ}; T_{ЛК}\},$$

де:  $T_{BP}$ ,  $T_{ЧП}$ ,  $T_{BK}$ ,  $T_{ФІ}$ ,  $T_{ЛК}$  - темпи росту доход (виручка) від реалізації продукції, чистого прибутку, власного капіталу, фіскального інтересу держави, доходу на людський капітал відповідно

Порівняння коефіцієнтів  $\alpha_{1-5}$  дає можливість визначати критичні (стримуючий та стимулюючий) фактори розвитку підприємства за певний часовий період.

Незбалансованість організаційного розвитку підприємств свідчить про відсутню стратегію управління їх людським капіталом, що змушує конкурувати персонал, власників і державу за розподіл новоствореної вартості.

Дослідження показали, що тільки для 4 із 15 аналізованих фармацевтичних підприємств України, найбільш крупних і прибуткових, характерна послідовна зміна домінування інтересів різних груп стейкхолдерів як специфічна риса їх організаційного розвитку. Інноваційна активність даної групи підприємств найвища в галузі.

## **ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В ЛАНЦЮГАХ ВАРТОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

*Люльчак З.С., НУ «Львівська Політехніка», м. Львів  
Вишньовська Х.М., НУ «Львівська Політехніка», м. Львів*

Попри політичні дискусії, застереження та сумнівні прогнози України в 2009 році ратифікувала угоду стосовно свого членства в Світовій організації тогрівлі (СОТ). Приєднання України до СОТ, організації, яка перш за все створена для зниження митних обмежень та урегулювання відносин на світовому ринку, означає не лише відкриття нових ринків для збуту вітчизняної

продукції та участь у формуванні економічної політики організації, а й нові виклики для вітчизняної економіки. Найнебезпечнішим приєднання до СОТ було для виробників сільськогосподарської продукції. На сьогоднішній день частка особистих селянських господарств (ОСГ) становить 54% валової продукції галузі. Але без цілеспрямованої державної підтримки, саме вони, фермерські господарства та сільськогосподарські товаровиробники, не в змозі самостійно адаптуватися до вимог Світової Організації Торгівлі й кон'юнктури світового аграрного ринку щодо виробництва високоякісної сільськогосподарської продукції. Розглядаючи діяльність відповідних суб'єктів господарювання та перспективи їх розвитку слід приділити увагу створенню і реалізації конкурентоспроможної продукції.

Для оптимізації логістичних рішень та підвищення конкурентоспроможності доцільніше розглядати ланцюг створення вартості. У науковій літературі поняття «ланцюг вартості» розглядається як процес додавання вартості до товару, який починається з процедур, пов'язаних із закупівлею підприємством елементів, необхідних для виробничого процесу, охоплює виконання операцій виготовлення, а закінчується продажем товару та наданням послуг клієнтам. На нашу думку, ланцюг вартості для АПК здатен стати інтегрованим процесом, який охоплюватиме сукупність дій від виробництва початкової сільськогосподарської продукції до реалізації готової продукції кінцевому споживачу; він вмещуватиме не лише виробничі процеси, а й маркетингову, логістичну, юридичну та законодавчу підтримку та взаємодію усіх учасників (рис.1).

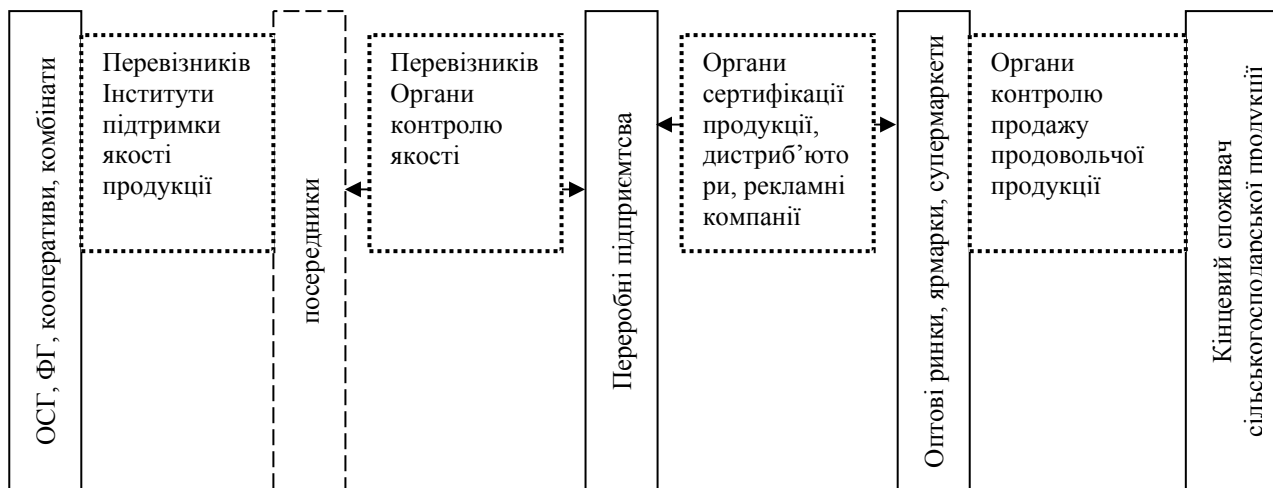


Рисунок 1. Модель ланцюга вартості для продукції АПК

Моделювання ланцюгів доданої вартості АПК та надалі дослідження є корисним при моделюванні владних впливів на аграрний сектор економіки, а також при розробці цільових державних економічних програм розвитку секторів економіки, і в першу чергу – аграрної економіки (наприклад, розвитку тваринництва, птахівництва, рослинництва тощо), а також їхніх суб'єктів (наприклад, особистих селянських господарств, фермерських господарств, сільськогосподарської обслуговуючої кооперації тощо).

Практична значимість моделювання ланцюгів доданої вартості для

аграрного сектору економіки обумовлює актуальність подальшого дослідження всієї сукупності складових і потенціалу розвитку сільськогосподарських малих (в тому числі – ОСГ), середніх та товарних підприємств – виробників і підприємств переробки продукції, а також механізмів застосування комплексного розвитку в контексті виконання національних програм розвитку сільських територій України.

## **ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВОДОГОСПОДАРСЬКО-МЕЛІОРАТИВНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

*Ревко Т.В., ДІУЕВР, м. Київ*

*Цепкова В.С., Інститут міжнародних відносин Національного університету ім. Т.Г. Шевченка, м. Київ*

Водне господарство нашої країни відіграє визначальну роль у подальшому розвитку держави. Тому проблеми інноваційного поступу водогосподарсько-меліоративного комплексу мають бути на першому місці. Існують перешкоди на цьому шляху, серед найбільш значущих є: недостатність коштів; застарілість матеріально-технічної бази; відсутність інноваційної політики та інноваційної стратегії; низький рівень інноваційного менеджменту; слабкий рівень науково-технічної співпраці; відсутність маркетингового забезпечення; нестача кваліфікованого, інноваційно-активного персоналу; відсутність дієвої системи стимулювання інноваційної активності; недостатній рівень розвитку інформаційно-комунікаційних мереж, тощо.

Проблемами інновацій займалися такі вчені як А. Казанцев, А. Сухоруков, А. Юзефович, В. Александрова, В. Геєць, В. Ландик, В. Мединський, В. Россоха, В. Тужилкіна, Д. Крисанов, Е. Кондратенко, Є. Уткін, І. Балабанов, І. Рудакова, Л. Гохберг, Л. Євдокимова, Л. Федулова, М. Денисенко, М. Йохна, М. Молчанов, Н. Краснокутська, Н. Чухрай, О. Василенко, О. Волков, О. Лапко, О. Пригожин, П. Завлін, Р. Фатхудінов, С. Ілленкова, С. Ілляшенко, Ю. Бажал, Ю. Морозов та ін. Термін інновація трактують з поглядів наукової, виробничої та міжнародної практики. Він передбачає техніко-технологічні, організаційні та продуктові зміни в результатах діяльності суб'єктів господарювання.

Існуючі теоретико-методологічні напрацювання вчених не в повній мірі використовуються у водному господарстві країни.

Необхідно весь спектр досліджень в сфері інновацій використати для вирішення існуючих проблем водогосподарсько-меліоративного комплексу.

На разі перед водогосподарсько-меліоративним комплексом поставлено завдання передачі з комунальної до державної власності об'єктів інженерної інфраструктури внутрішньогосподарських меліоративних систем зрошувального землеробства. Для цього необхідно визначитись з вартістю робіт з їх ремонту та реконструкції.